

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Dato: 17.04.2026
Vår referanse: Adv.H. Bjørge

1.

NHO Service og Handel representerer 7300 bedrifter i service- og handelsnæringen. Bedriftene skaper titusenvise av arbeidsplasser, og representerer til sammen 83.400 årsverk fordelt på 152.600 ansatte.

Høring - endringer i regnskapsloven mv. (forenkling)

Det vises til Finansdepartementets høringsbrev av 16. februar 2026 om utkast til endringer i regnskapsloven og enkelte andre lover. Forslaget til endringer, kommer som følge av EU – lettelsers i hvilke bedrifter som er omfattet av CSRD reglene (bærekraftsrapporteringsregler om menneskerettigheter, klima, miljø, samfunnsansvar m.m.).

Formålet med Omnibus I-direktivet (direktiv (EU) 2026/470) er å minke rapporteringsbyrden og øke konkurransekraften for næringslivet. Eller rettere sagt – for å ikke undergrave konkurransekraften til bedriften. Direktivet innebærer at relativt nylige rapporteringsforpliktelser, reverseres slik at bedriftene kan bruke mer av ressursene til verdiskaping – fremfor administrative rapporteringer og forpliktelser.

Hovedtrekk: NHO Service og Handel støtter en direktivnær gjennomføring i norsk rett - og vi kan ikke ut fra en kost/nytte vurdering se et behov for en nasjonal regulering utover direktivets krav. Norske bedrifter har snarere et åpenbart behov for reell forenkling og redusert rapporteringsbelastning.

Direktivet setter en grense der EU mener er bedrifter av størrelse som reelt sett har innflytelse eller kan påvirke produksjonsforhold hos samarbeidspartnere og leverandører. Tilsvarende forpliktelser for bedrifter under disse størrelsene, gir svært usikker effekt – enn merarbeid og papirøvelser for disse bedriftene. I lys av dette mener vi også at tersklene til den dels overlappende sær-norske Åpenhetsloven bør heves – da samme hensyn gjør seg gjeldene her. Åpenhetsloven er som opplyst i høringsnotatet under et pågående og helhetlig evalueringsarbeid hos BFD.

Skal norske virksomheters konkurransekraft styrkes, må den samlede rapporteringsbyrden og oppfølging av slike forpliktelser tas langt mer på alvor enn i dag. Regelforenklingsarbeid må gi faktiske lettelsers og vesentlig strengere krav til kost-/nyttevurderinger før nye administrative rapporteringsforpliktelser vurderes innført. Etter vårt syn undervurderes de samlede kostnadene ved

slike krav systematisk, både som direkte utgifter og som binding av knapp arbeidskraft i virksomhetene. I det store tapper det bedrifter for konkurransekraft, fremfor styrke den.

NHO Service og Handel mener derfor at denne delen av lovgivningsprosesser generelt må stille høyere krav til kvaliteten og grundigheten av konsekvensanalysene som også inkluderer den samlede belastningen for bedriftene. Når de reelle kostnadene ikke synliggjøres i forkant, senkes terskelen for å innføre nye forpliktelser, samtidig som terskelen for å fjerne dem blir for høy – også når nytten er begrenset - sammenlignet med kostnadene. Dette utdypes nærmere i høringsvaret på side 3.

Om de enkelte høringsspørsmålene: Det vises til NHOs høringssvar. NHO Service og Handel stiller seg bak dette høringsvaret.

Vi viser også til departementets vurderinger og støtter forslaget om at virkeområdet for rapportering om bærekraft i regnskapsloven endres i tråd med endringene i regnskapsdirektivet.

Departementets foreløpige beregninger tilsier at rundt 120–160 norske foretak vil være omfattet av det nye virkeområdet. Vi antar som NHO at dette gjelder de foretakene som formelt har rapporteringsplikt. Konsolidert bærekraftsrapportering kan gi grunnlag for å vurdere morselskap og alle datterselskapene som en enhet. Konsernreglene gjør derfor at rapporteringen i realiteten involverer mange flere foretak.

Departementet ber også om synspunkter på behovet for regler om bærekraftsrapportering for selskaper som faller utenfor CSRD. På bærekraftsområdet synes dette ofte å være utgangspunktet snarere enn unntaket, så snart EØS-regelverket åpner for nasjonal handlefrihet. Det er etter vår oppfatning ingen grunn til at norske virksomheter skal ha mer omfattende rapporteringsplikter enn dem som vil følge av EØS-avtalen for sammenlignbare foretak. Selv med de nye, forenklede opplysningskravene etter CSRD er kravene omfattende.

Hensikten med Omnibus I er å redusere rapporteringsbyrden og styrke europeisk konkurransekraft. Å innføre rapporteringskrav med påfølgende administrative internkontrollforpliktelser for foretak under terskelverdiene i CSRD vil isolert sett trekke i motsatt retning. Selv om dagens VSME representerer en enklere modell enn CSRD, er den ikke ubetydelig i omfang eller nødvendigvis enkel å etterleve, heller ikke for større foretak og konsern. I tillegg er både små og flere mellomstore foretak og konsern, slik disse er definert i direktivet, forholdsvis store etter norsk målestokk. Eventuelle nye obligatoriske krav til bærekraftsrapportering for foretak utenfor CSRD, bør derfor ikke innføres.

Regjeringens forenklingsarbeid – kostnadsanalyser og nye/fjerne administrative krav

Når det gjelder lov- eller forskriftpålagte administrative plikter – herunder varianter av internkontroll med rapportering, vil NHO Service og Handel understreke at norske bedrifter står overfor en betydelig samlet reguleringsbelastning. Etter vårt syn underlegges norske bedrifter i for stor grad særnorske krav og krav om løsninger som ikke gjelder for virksomheter ellers i EØS-markedet. Det er uheldig, og lite ambisiøst for utviklingen av norske virksomheters konkurransekraft.

Vi mener at datagrunnlaget om konsekvenser for bedrifter i høringsprosesser, samt manglende oversikt over regelverkets samlede belastning for bedriftene på tvers av reguleringsområder – er noe av forklaringen. Den reelle kostnaden på reguleringen eller omfanget - kommer ikke frem. Vi vil dog nevne at konsekvensanalysen i denne høringen er mer opplysende enn det som vanligvis er tilfellet i lovgivningsarbeid.

På generelt grunnlag mener vi at utredningsinstruksen og veiledningen for lov- og forskriftsarbeid i statlige etater bør videreutvikles med strengere eller moderniserte krav til analyser av de samlede kostnadene ved både eksisterende og nye plikter for virksomhet. Det bør blant annet utvikles metoder for å simulere virksomhetenes tids- og ressursbruk på tvers av flere regelverksområder – ut fra de enkeltstående aktivitetspliktene i reguleringen, og inkludere bruk KI-teknologi for å gi et mer presist bilde av den løpende administrative belastningen. Beslutningstakere må forstå bedre hvilke enkeltstående plikter og oppfølgingskonsekvenser reguleringen har for arbeidsplassene, og oftere bli vurdert opp mot alternative løsninger eller sannsynlighet for reelt påvirke overordne mål på området.

Et mer systematisk opplyst beslutningsgrunnlag kan gi regler som i større grad utformes med sikte på å redusere unødige kostnader og annen ressursbruk, også der dette krever enkelte avveininger mot eller begrensinger for regelverkets primære eller sekundære formål. Sagt med andre ord, en grunn til at regelverk med nye administrative forpliktelser vokser frem, er for ofte manglende forståelse på hvilke ressurser dette beslaglegger hos virksomhet – både i enkeltstående tilleggsaktivitet og i sum. Det betyr for ofte lavere produktivitet, produktutvikling og fokus på eget arbeidsmiljø.

I lys av dette, mener vi at en styrking av forenklingsarbeidet (dvs ta bort eller endre regler), bør omfatte:

- *Moderniserte og bedre konsekvensvurderinger i lov- eller forskriftsprosessen:* I dag er konsekvensvurderingene som tas opp under administrative og økonomiske kostnader for næringslivet som hovedregel svært mangelfulle, og de reelle belastningene blir i mange tilfeller først synlige etter at regelverket har trådt i kraft. Nye tiltak må utredes langt grundigere, med særlig vekt på alternative løsninger som gir lavere administrative

belastninger for bedriftene. Uten en slik tilnærming er det en betydelig risiko for at nye plikter bygger seg opp lag på lag, og at ressurser som ellers kunne styrket virksomhetenes konkurransekraft, i stedet bindes opp i administrasjon og etterlevelse.

- *Kunnskapsgrunnlag og eksempel på god metodikk:* [KPMGs evaluering av Åpenhetsloven](#), utarbeidet på oppdrag fra Barne- og familiedepartementet, er etter vårt syn et godt eksempel på en metodisk tilnærming som nærmer seg et realistisk bilde av ressursbruk. Metoden også er godt egnet til å vurdere ressursbruken for bedrifter før nytt regelverk vedtas.

I kapittel 4 synliggjøres hvilke konkrete enkeltstående plikter nytt regelverk pålegger virksomhetene, og hvilke ressurser som faktisk må brukes for å oppfylle dem. Metoden legger til rette for vurderinger av timebruk for aktiviteter og dermed årlige kostnader knyttet til etterlevelse. Erfaringene er:

- tydelig forskjell mellom de ressursbehovene som opprinnelig ble lagt til grunn i lovarbeidet, og de kostnadene virksomhetene i praksis ser ut til å ha.
- at kostnadene for store virksomheter i mange tilfeller overstiger 1 million kroner årlig. For mellomstore og mindre virksomheter synes kostnadene ofte å ligge høyere enn de gjennomsnittlige anslagene i den opprinnelige konsekvensutredningen. I dette tilfellet tyder estimatene på at de reelle kostnadene kan være opptil tre ganger høyere enn først beregnet.

En slik tilnærming kan bidra til at reglene i større grad utformes i tråd med formålet de skal ivareta, samtidig som det åpnes for mer kvalitative og realistiske avveininger av hvordan kravene faktisk slår ut for virksomhetene i form av ressursbruk. Sammenlignet med de mer tradisjonelle og ofte lite treffsikre anslagene over administrative og økonomiske konsekvenser for næringslivet, vil metoden i større grad kunne bidra til regelverksvalg som gjør pliktene mer proporsjonale.

- *Særlig om manglende samordning i typer samfunnsansvar og bærekraftsregelverk:* En særlig utfordring innenfor regelverk om samfunnsansvar og bærekraft er manglende samordning mellom ulike rapporteringskrav. Nye krav til aktsomhetsvurderinger og tilhørende rapporteringsplikter innføres for ofte uten at det samtidig vurderes om overlappende eller tilsvarende regelverk kan forenkles, samordnes eller tas bort. Resultatet er lett dobbeltregulering, økt kompleksitet og høyere etterlevelseskostnader.
- *Skjønnsmessige krav og rettslig usikkerhet:* Vi ser også en utvikling der reguleringen på dette og tilgrensende områdene i økende grad utformes som skjønnsmessige plikter uten klare avgrensninger. Usikkerheten forplanter seg også gjennom hele verdikjeden og

medfører avklaringskostnader i flere ledd. Virksomhetene må dermed forholde seg til krav og forventninger som i praksis er konstant bevegelige, og regler som er krevende å avgrense både rettslig og operativt. I norsk sammenheng forsterkes dette av at brudd kan møtes med betydelig skjønnsmessige sanksjoner. Dette skaper usikkerhet og binder opp ressurser som ellers kunne vært brukt på mer effektiv produksjon og tilgrensende bærekraftstiltak..

- *Data som det offentlige allerede har tilgang til:* Det må i 2026 være en klar forutsetning at det offentlige ikke kan kreve rapportering av opplysninger som virksomheter allerede har sendt inn til en statlig eller offentlig aktør. Offentlig sektor må selv sørge for å dele slike data internt, der det er nødvendig og rettslig adgang til det..

Oppsummering:

NHO Service og Handel mener:

- at det ikke bør innføres ytterligere særreguleringer for norske virksomheter
- moderniser konsekvensvurderinger ved forarbeidet til lovgivning slik at kostnadene for bedriftene kartlegges mer presist før nye regelverk besluttes. Etabler KI-mekanismer for å teste ut administrative og økonomiske konsekvenser av nye lover før de trer i kraft.
- Forenkle rapporteringskravene både i omfang og metode for å redusere administrative belastningen for norske bedrifter.

Med hilsen

NHO Service og Handel

Vegard Einan

Administrerende direktør

Henrik Bjørge

Advokat/spesialrådgiver